

Державне управління реформування ЖКГ

С.В. Каменєв, аспірант

*Одеський регіональний інститут державного управління НАДУ при Президентіві України
65009 Україна, м. Одеса вул. Генуезька, 22*

Недосконалість системи управління ЖКГ України, зволікання з його реформуванням, непослідовність дій постійно змінюючихся урядів призвели до того, що підприємства галузі неспроможні ефективно працювати в ринкових умовах і надавати споживачам послуги належних рівня та якості.

Характеристика сучасного стану ЖКГ відображена в «Загально державній програмі реформування і розвитку ЖКГ на 2009-2014 роки», далі «Програма»

Як бачимо з характеристики, йдеться тільки про констатацію фактів погіршення ситуації, за минулий період с прийняття попередньої Програми майже нічого не зроблено в напрямку державного управління процесом реформування, невідпрацьовані ефективні механізми і напрями державного управління галуззю.

Галузь опинилась в занепаді, і особливо разюча картина в підгалузях природних монополій в підприємствах комунальної теплоенергетики, централізованого водопостачання та водовідведення, які несуть у собі негативні характеристики, типові для монополій. Основні з них це:

- Неефективне використання матеріальних і фінансових ресурсів ;
- Витратний механізм формування цін і тарифів;
- Незацікавленість у підвищенні надійності і якості послуг, розширення Їх спектру;

Типовими недоліками, властивими теплопостачальним підприємствам України є погіршення якості житлово-комунальних послуг, порушення строків початку і закінчення опалювального сезону, тепло подається з відхиленням від нормативних вимог; високі норми втрат що покриваються за рахунок тарифів; відсутність зацікавленості у ОМС- власників і керівників підприємств монополістів щодо прозорості господарювання – економічної обґрунтованості

тарифів; встановлення приладів обліку на виході з генерації і на вході до споживача, що дало б змогу визначити реальні витрати і втрати енергоносіїв і обсягів поставлених послуг. Через відсутність чітких регулятивних вимог відсутня відповідальність причетних і відсутні стимули до впровадження новітніх інноваційних технологій управління і виробництва.

Трансформаційні процеси в економіці України і непослідовність дій урядів, заполітизованість питання призвели до системної кризи в галузі і необхідності термінових перетворень.

Є важливим проводити реформи з обов'язковим врахуванням потреб суспільства, його малозабезпечених верств населення, але без надлишкового асистенціалізму. І в цьому питанні головна, регулятивна роль повинна відводитися державі.

Розглядаючи галузь комунальної теплоенергетики, її підприємств, вже з вище вказаними проблемами, хочеться відмітити і такі напрями її діяльності, які зовсім не регулюються державою. Це втрати води теплоносія в межах до 30%, через що відбувається прискорене забруднення оточуючого середовища, але найбільші втрати полягають в тому що через витіки руйнуються фундаменти будівель і інфраструктуру в результаті його будівлі в короткі терміни руйнуються і стають небезпечними для проживання і це вже не експлуатаційні витрати а руйнування основних фондів держави і майна громадян з небезпекою для життєдіяльності.

Показники, що характеризують фінансово-економічний стан теплоенергетичної галузі свідчать про те, що дві третини підприємств збиткові і по суті – банкрути; дебіторська і кредиторська заборгованість тільки зростають.

Аналізуючи мету Програми, заходи по її реалізації та напрямки і джерела фінансування, побачимо що вона майже повністю повторює попередню Програму, тобто за останній період майже нічого не зроблено і детально Програмою, її удосконаленням, створенням стратегій не займались. Програма носить більш декларативний характер. В Заходах і державній політиці реформування ЖКГ не прослідковується стратегічної єдності. В частині

четвертій – інституційне забезпечення виконання завдань Програми є сподівання, що можливо в короткі терміни, покращити ситуацію, так як на наш погляд головні питання і проблеми які стоять перед галуззю якраз і вирішуються на інституційному рівні, а саме – розмежування функцій, повноважень, відповідальності органів влади, суб'єктів господарювання та споживачів; удосконалення ліцензійної політики; розмежування монопольного і конкурентного ринків.

А також важливими є п'ята та шоста частини Програми стосовно нормативно-правового та науково-технічного забезпечення виконання завдань Програми і організаційного забезпечення, бо на нашу думку це також найшвидший шлях до позитивних зрушень – утворення науково технічних центрів по розробці, впровадженню і трансферу високих управлінських і промислових технологій в сфері ЖКГ.

Важливим є сьомий розділ Програми – фінансове забезпечення. На нашу думку потребує детальної проробки мотиваційних механізмів державного управління стосовно відношення споживачів, виробників і надавачів ЖК послуг до власності і вартості основних фондів в галузі і її продукту. А також фінансово-економічних механізмів державного управління які б спонукали громадян, крупних інвесторів до вкладання коштів в галузь, її розвиток і бережливе споживання.

На нашу думку сукупність цих напрямків впливу і технології реалізації з врахуванням особливостей кордного окремого регіону в цілісній стратегії розвитку ЖКГ, дозволить виправити ситуацію на краще і забезпечить сталий розвиток галузі в подальшому.

Література:

1. Закон України Про Загальнодержавну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2009-2014 роки.
ВВР, 2009, N 47-48, ст.720

